

tičnu uputu, kako mogu i pojedinci iz šire publike sudjelovati u sakupljanju vrijednoga materijala za upoznavanje prehistorije. **Dr. A. Gahs.**

Dr. Ivan Merz: Ti i ona. Namijenjeno zrelijoj muškoj omladini. Knjižnica Novi Život. Sv. I. Zagreb 1926.

Iskrenost — to je naročita značajka nove katoličke omladine u cijeloj Evropi. I dok se omladina drugih smjerova prosto predaje utjecaju mode u svim pravcima, priznaje današnja katolička omladina, da i u njoj žive dva bića, dva svijeta. No ona ne će da se daje odvući u vrtlog materijalnih užitaka, ona hoće da sačuva dostojanstvo i ljepotu svoje mladosti, svoje duše. Ali ona hoće, u pretežnoj svojoj većini, da sklopi, kad bude vrijeme za to, sretan brak.

Lijepo je, i potrebno, predočivati mladeži primjer sv. Alojzija, ali to nije dosta. Omladina treba da osjeti, kako je oni, koji je savjetuju, razumiju. I zato danas po čitavom katoličkom svijetu vidimo u središtu uzgojnih interesa problem čistoće, staleške čistoće. Nije to novi pojav. Ali nov je način i shvaćanje tog pojava, kako to odgovara i novim prilikama. Javnu »Aufklärung« otklanjamo, a otklanjaju je danas svi ozbiljni pedagozi. No danas je mladeži i onako prerano »upućena«. Treba dakle na vrijeme uzgojiti savjest, da omladina znade, što je dobro, a što zlo. Dr. Merz je to iznio na osnovu knjige Isusovca Hardy Schilgen: Du und sie, Düsseldorf 1925. Lijepim je uvodom popratio ove izvode liječnik dr. Avelin Čepulić. Knjižica je pisana ozbiljno i iskreno. Ako se koji put i dotiče izvjesnih veoma delikatnih pitanja, to će strogost stila, koja odaje namjeru, spriječiti svako krivo shvaćanje ili zlorababu. I konačno, sa svim se tim pojavama mladi čovjek danas susreće u životu. I on je danas iskren i traži razjašnjenje ili upozorenje. **Dr. D. Kniewald.**

Martin Grabmann: Mittelalterliches Geistesleben. Abhandlungen zur Geschichte der Scholastik und Mystik. Max Hueber, München 1926. 585.

Poznatí profesor Münchenskog sveučilišta sakupio je ovdje petnaest svojih prijašnjih radova, izašlih u različitim naučnim časopisima, upotpunivši ih. K tomu sadržaje ova zbirka dva sasvim nova oveća naučna rada, naročito o istraživačkim ciljevima i putovima na polju sredovječne skolastike i mistike. Tu prikazuje pisac savremene zahtjeve povjesne i metodološke kritike, koja ima da daljnim istraživaocima pruži dobre tekstove i sigurna data, kao preduvjet tačnog poznavanja prošlosti. Ovo svoje teoretsko razlaganje, ako ga radi velike erudicije i mnogo primjera možemo takoj nazvati, pokazuje oživotvoreno u ostalim svojim poglavljima o pojedinim granama i pojavama skolastike i mistike. Tu se jasno vidi, kako mistika nije i ne može biti u nekoj protimbi sa skolastikom (485). Pisac, koji uz povijesne podatke dobro vlada i upotrebljava bogoslovskom naukom, daje i psihološka tumačenja, pa i u mistici, za koju ispravno kaže, da nije samo teorija i spekulacija, nego i praktičan život (520). Sve je to zajedno jedan vrlo učeni, ali lako pisani prilog za upoznavanje duševne kulture srednjega vijeka. **Dr. D. K.**

I. Giunta centrale dell Azione Cattolica Italiana: Principii e direttive in ordine alla scuola, ai problemi economici ed alla attività politica. Settimane sociali d'Italia, XII. sessione, 1925, Napoli. Milano, Soc. ed. Vita e Pensiero, 1926., str. 242.

2. **La settimana religioso-sociale per il clero.** Pubblicazione della Giunta centrale dell'Azione Cattolica Italiana, N. 4., Roma 1926., 16.

3. **Abbe Guerry: Code de l'Action Catholique,** Grenoble 1926, str. 150.

1. Imamo u ruci zbirku od trinaest konferencija prvih talijanskih katoličkih stručnjaka o školskom uzgoju i zakonodavstvu, o socijalnim dužnostima i pravima, o sindikatima i socijalnom zakonodavstvu, o političkom djelovanju katolika, sve u vezi s Katoličkom Akcijom. Te su konferencije održane u Napulju 1925. na XII. socijalnom tjednu katoličke Italije. Tko želi razabrati, koje je pravilno stanovište Katoličke Akcije prema službenom, uvijek naglašavanom shvaćanju vodstva K. A., a na osnovu nepromijenjenih direktiva Sv. Stolice, treba da prouči ovu knjigu. Tu vidimo ponajprije studij papinskih enciklika, odredaba i direktiva. Sve se to otkriva počesto kao jedan novi, nepoznati svijet, a ipak nam je tako blizu... I tada se primjenjuje na život, opet u najužoj vezi s Crkvom. Tako se razvija sve više i naučna, doktrinalna zadaća i funkcija Katoličke Akcije u kršćanskoj obnovi današnjega svijeta. Nije K. A. samo jedna vanjska kooperacija i organizacijska povezanost katoličkih sila za preporod pojedinaca, porodice i cijelog društva. Ona je, po nakani Sv. Stolice i prema svome faktičnom razvitku, kao neki organ Crkve, kao neka trublja, koja reproducira i širi katoličko, crkveno shvaćanje života i svih životnih pojava i tako, uvijek podređena Crkvi, rasprostranjuje i brani ideologiju cijelog katoličkog pokreta.

2. Pod vodstvom biskupa sve se više u Italiji šire »vjersko-socijalne sedmice K. A. za kler« i donose mnogo dobrih rezultata. Brigu za te sedmice vodi Zbor generalnih duhovnika K. A. u Italiji. Ova knjižica osniva sva svoja razlaganja na činjenici, da je sudjelovanje dušobrižnikovo u K. A. u smjeru katoličko-doktrinalnom i uzgojnom pastoralna dužnost. Zato treba dušobrižnik da proučaje K. A., njezine ciljeve i sredstva, njezine publikacije i organizacije. Osobito su sredstvo upoznavanja i studija K. A. »dani K. A. za kler« i »vjersko-socijalne sedmice«. Tu se uz pobožne vježbe (duh, čitanje, razmatranje, crkvene funkcije i molitve) predaje i raspravlja o cijelom nastojanju, radu i programu K. A. i naročito o ulozi, koju u K. A. vrši svećenik, i to sasvim praktično. To je škola modernog apostolata u vrhunaravskoj atmosferi crkvenih misli.

3. Posvuda se danas opaža u katoličkom svijetu, da se sve više skreće pažnja na crkveno riješenje svih onih problema, kojih je u naše doba prepun sav privatni, porodični i društveni život. Opaža se, da ovo crkveno riješenje postoji, ako se možda i predalo kao nekoj zaboravi. I zato danas mnogi studiraju sva pitanja modernoga života u svijetlu papinskih odredaba, naročito u svijetlu enciklika Lava XIII. Među ovima se nalazi i dr. Guerry. Posebnost je ove knjižice, da nema ni jedne riječi njegove u tekstu, pa i sam je predgovor citat iz »Ubi arcano Dei«. U 208 artikula on je hladno i sustavno, bez komentara, citirajući s velikom tačnošću iznio crkvenu ideologiju i crkveno riješenje pitanja o prirodi i misiji Crkve, o njenom odnosu prema državi, o Katoličkoj Akciji u službi Crkve, o pravim i krivim pravima i dužnostima pojedinca, o značaju i cilju braka i uzgoju djece, o državi i autoritetu, o državnoj formi, o zakonima i

dužnostima države, o političkom djelovanju, o socijalnom pitanju i saradnji Crkve i države i pojedinaca u njegovu rješavanju, te konačno o katoličkom shvaćanju internacionalnoga života. U svemu imade 280 citata iz 78 dokumenata sv. Stolice, počevši od Grgura XVI. do Pija XI. Pisac je nazvao svoju knjižicu »Code de l'Action Catholique«, jer s pravom pretpostavlja, da je dužnost K. A. ne samo organizirati katolike i voditi te organizacije, nego ih voditi, poučavati i uzgajati upravo u smjeru papinskih nauka o Crkvi, državi, porodici, školi, pojedincu. Željeli bismo samo to, da nešto slično doskora izade i na hrvatskom jeziku.

Dr. D. Kniewald.

Misli i pravila za život. 1000 odabranih aforizama. Sarajevo 1926. Nakladna biblioteka »Uzgajatelj«, knjiga V. 16°, str. 160.

Jedna knjižica, koja hoće da bude poticalom k ojačanju karaktera u pravcu etičkog života. Da to ona doista bude, valjalo bi preko polovicu praznih i besmislenih aforizama (na pr. str. 47. Rousseau i M. Bares) izbaciti. Ona je tendencijozno sastavljena, osim toga, što je netačno da je »prva knjiga takove vrste u našoj literaturi«, kako pogrešno misle i izdavači i sastavljači. Da poznaju knjigu »Iskrice« od Jelice Bernadzikowske-Belovićeve (izdanje Hrv. pedagogijskog književnog zbora 1896. u Zagrebu) vidjeli bi, da aforizmi, ako nijesu po nekom sustavu poredani, ne mogu imati nikakovog djelovanja. Umaraju i dosadjuju.

Ovo je knjiga aforizama M. Vidovića i njegovih saradnika. Od samog Vidovića ima preko 60 aforizama, a iz evanđelja i poslanica apostolskih ukupno: 4! Nikoga dakle ne će uznijeti ni oplemeniti, tko teži za pravim istinskim shvatanjem života.

Dr. A. Ž.

Glavna skupština Hrv. Bogoslovske Akademije.

održana dne 22. siječnja 1927. u dekanatu teološkoga fakulteta u Zagrebu.

U odsutnosti predsjednika HBA, Msgra dra. Frana Bulića, prvi potpredsjednik prof. dr. Fran Barac otvara skupštinu ovim govorom:

»Kao zamjenik presvijetlog i prečasnog Msgra dra. Frane Bulića, predsjednika HBA, koji radi podmakle dobi ne može da po ovom rdavom i bolesnom vremenu dođe i da otvori skupštinu: dužnost mi je i čast da Vas, odlična gospodo, od srca pozdravim: dobro došli!

Neka mi bude dopušteno, da se i kratko osvrnem na prvo trogodište postojanja naše HBA. Iznijeti ću i neke misli, o kojima bi možda bilo dobro, da se malo razgovaramo u interesu daljnijega našega napredovanja.

Počeli smo ozbiljno i stvarno raspredati o osnivanju HBA u školskoj g. 1921/22. Dakle u teško poratno doba, kad je katol. svećenstvo rdavom primjenom t. zv. agrarne reforme palo ekonomski na niske grane. U doba, kad je svaki dan bivalo manje svećenika i još manje svećeničkog podmlatka. U doba, kad se na ovaj preostatak kat. klera u Hrvat-